

Handläggare: Gunilla Sivander
Telefon: 08-508 18 021

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2009-09-17

Redovisning av pågående och avslutade projekt inom Farsta stadsdelsförvaltning

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner redovisningen.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Lena Rabe
avdelningschef

Sammanfattning

För närvarande pågår fjorton projekt inom Farsta stadsdelsförvaltning. Ägare till två av dessa projekt är Jobbtorg Stockholm (inom socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden) och Alma folkhögskola.

För att ge nämnden en helhetsbild av vilka projekt som pågår och avslutats inom förvaltningen och vilka resultat som uppnåtts redovisas här en sammanställning.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom avdelningen för planering, strategi och service i samråd med övriga berörda avdelningar.

Bakgrund

För närvarande pågår fjorton projekt inom Farsta stadsdelsförvaltning. Ägare till ett av dessa projekt är kommunstyrelsen och Jobbtorg Stockholm (inom socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden) och Alma folkhögskola. Projekten finansieras av socialdepartementet och Socialstyrelsen, länsstyrelsen, Svenska ESF-rådet och kommunstyrelsen, genom centrala medelsreserven.

Presentation av projekten och dess resultat

Avdelningen för barn och ungdom

➤ *Familjeverkstan i Farsta*

Projektledare:	Rita Zimmerhofer
Beviljade projektmedel:	60 000 kronor
Finansiär:	Länsstyrelsen i Stockholms län
Projektid:	2009-09-01—2010-12-31
Målgrupp:	Alla föräldrar med barn i åldern 3-12 år

Mål

Målet med Familjeverkstan är att stärka samspelet mellan barn och föräldrar. Det sker genom att utveckla positiv uppmärksamhet, klar kommunikation och genomtänkt gränssättning. Träffarna ska ge stöd och konkreta verktyg för detta.

Samarbetspartner

ABF Stockholm och skolorna i Farsta

Genomförande

1. Utformning och tryckning av folder
2. Marknadsföring av projektet och information till föräldrar i skolor, förskolor, öppna förskolor och parklekar
3. Rekrytering av fyra cirkelledare
4. Utbildning av cirkelledare i metoden "Familjeverkstan"
5. Lokal till studiecirkelarna
6. Annonsering i lokaltidningen om när studiecirkelarna ska starta
7. Anmälan sker till ABF, 6-11 deltagare i respektive cirkel
8. Fyra studiecirkel startar

➤ **Om modellområden, psykisk hälsa barn och unga**

Projektledare:	Catharina Widmark
Beviljade projektmedel:	4,5 miljoner kronor
Finansiär:	Sveriges Kommuner och Landsting
Projektid:	2009-05-01—2011-04-30
Målgrupp:	barn och ungdomar mellan 0 och 17 år och alla verksamheter som riktar sig till barn och unga inom landsting, kommun och skola.

Mål

- att främja den psykiska hälsan hos barn och ungdomar genom förebyggande arbete där alla aktörer hos kommuner och landsting gör sin del; tidiga insatser och god tillgänglighet till effektiva vård- och stödinsatser utifrån behov är målet
- att genom modellområden stödja ett antal platser att utveckla helhetsstrategier som kan tjäna som nationella exempel på lösningar med en effektiviserande synkronisering

Samarbetspartner

Flertalet verksamheter kommer att involveras i projektet – exempelvis mödra- och barnhälsovården, primärvården, barnläkarmottagningen, barn- och ungdomspsykiatri, skolan/skolhälsovården, barn- och ungdomsrehabiliteringen, ungdomsmottagningen, socialtjänstens barn- och ungdomsomsorg (förskola, fritid och öppenvård) samt vuxenpsykiatri.

Genomförande

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) driver projektet ”modellområden, psykisk hälsa barn och ungdom” utifrån en överenskommelse med regeringen. Här uttrycker regeringen oro över den psykiska ohälsa som förekommer bland barn och ungdomar i Sverige. Man vill åstadkomma en tillfredställande tillgänglighet till vård och omsorg för barn och ungdom, som lider av psykisk ohälsa. Det kräver insatser från både kommun och landsting och en väl fungerande samverkan mellan de verksamheter som berörs. Överenskommelsen har som syfte att ”*åstadkomma effektiva former för hälsofrämjande insatser och för första linjens vård och omsorg avseende barn och ungdomar med psykisk ohälsa och psykisk sjukdom*” (Soc.dep 2008).

Projektet är upplagt som ett forskningsprojekt, uppdelat i fyra delstudier, inom ramen för Karolinska institutet, institutionen LIME/MMC.

Stadsdelen Farsta utgör ett modellområde inom projektet, som pågår under åren 2009-2011. Projektledningen inom SKL har gett Farsta modellområde uppgiften, att undersöka medarbetarnas uppfattning om hinder för samverkan och att gemensamt skapa en modell för hållbar samverkan för första linjens vård och

omsorg om barn och unga. En handlingsplan ska även upprättas för en modell för samverkan som ska prövas under 2010.

➤ ***Komplement till eller istället för kontaktfamilj/kontaktperson
”Balans i livet” År 3***

Projektledare: Lena Magnusson 50 %
Beviljade projektmedel: 1 710 000 kronor
Finansiär: Länsstyrelsen i Stockholms Län.
Projektid: 2006-11-01—2009-10-31
Målgrupp: Barn- och ungdomar i åldern 7-17 år och deras föräldrar.

Mål

Att utveckla en modell som tar tillvara och utvecklar familjens egna resurser, stärker familjens egen förmåga att kommunicera och hantera konflikter och hitta nya former för att ta tillvara stadsdelsområdets gemensamma resurser i det förebyggande arbetet kring barn och ungdomar.

Olika alternativ av Balans

- Balans som insats efter avslutad utredning
- Balans utan biståndsbedömning
- Balans i kombination med kontaktfamilj/kontaktperson.
- Balans istället för kontaktfamilj/kontaktperson

Samarbetspartner

Fritidsverksamheten och Söderledskyrkan i Farsta

Genomförande/resultat

Den modell som prövats under projektets två första år är det pedagogiska behandlingsprogrammet ”Balans i livet”. Arbetsmaterialet har nu anpassats för projektets olika målgrupper och sex olika teman har utarbetats. Under projektets tredje år ska fungerande rutiner för rekrytering av gruppdeltagare utarbetas. Det är också nödvändigt att schemalägga all gruppverksamhet och frigöra tid för de gruppleddare som ska ansvara för framtida Balansgrupper. Den externa utvärderingen av projektet färdigställs under hösten 2009.

Avdelningen för vuxna

➤ ***Porten***

Projektansvarig: Gudrun Steen
Beviljade projektmedel: 1 200 000 kronor

Finansiär: kommunstyrelsen genom centrala medelsreserven
Projektid: 2009-08-01—2010-07-30
Målgrupp: Porten är en dagverksamhet för hemlösa och missbrukare i Farsta.

Mål

Insatsen är dels ett stöd i vardagen, dels ett sätt att skapa en bra kontakt med målgruppen för att sedan slussa vidare till insatser för mer stabilt boende och en förbättrad livssituation i övrigt.

Samarbetspartner

Stadsdelsförvaltningens boendeenhet FarstaSteget.
Gullmarsplans beroendemottagning.
Vuxenenheten - öppenvårdens alla verksamheter och vuxenenhetens utredningsenhet med möjligheter att erbjuda andra insatser.
Kyrkans verksamhet Kornet.
Uppsökande verksamheter.
Frivilligorganisationer, bl a Nobba Brass & Nubbe, NA, AA, Länkarna, KRIS.

Genomförande/resultat

Portens dagverksamhet är ett led i att minska hemlösheten i Farsta. Förutom en social gemenskap och mötespunkt så fyller den också funktionen av ett förebyggande arbete. Flera besökare på Porten saknar kontakt med missbruksvården och i den mån sådan kontakt är behövlig så är personalen på Porten en länk till vuxenenheten och försörjningsstödsenheten.

Den första fasen i utvecklingen av Porten har genomförts i projektform med medel från länsstyrelsen. Tack vare nya medel från den centrala medelreserven kan vi nu fortsätta att dels driva Portens verksamhet samt utveckla och fullfölja den implementering som har påbörjats.

Projekt Porten har utvärderats. I utvärderingen framkommer att verksamheten fyller sin funktion väl, vilket har lett till att verksamheten återinvigdes efter att projektet var avslutat. Kontakterna på Porten är en del av rekryteringen till förvaltningens introduktionsboende och boendetrappa.

➤ FarstaSteget - trappstegsboende

Projektansvarig: Gudrun Steen
Beviljade projektmedel: 1 500 000 kronor
Delfinansiär: kommunstyrelsen genom centrala medelreserven
Projektid: 2009-08-01—2010-07-30
Målgrupp: Hemlösa personer som har kontakt med förvaltningens vuxenenhet eller som besöker dagverksamheten Porten med en viss regelbundenhet, samt

hemlösa personer som beviljats boende inom Farstasteget, steg 2 eller haft annat tillfälligt boende men som genom återfall brutit uppjord planering med följd att boendet avbrutits.

Mål

Att erbjuda en lokal lösning i stället för kringflackande med boende på olika härbärgen och inackorderingshem och en bra möjlighet till att på sikt få ett mer stabilt boende. Att befästa och vidareutveckla FörstaSteget och se till att övergången till nästa steg fungerar på bästa sätt.

Projektet har tidigare fått stöd från länsstyrelsen som inte längre får medel från regeringen att fördela till detta ändamål. Med stöd från den centrala medelreserven kan nu projektet vidareutvecklas och stabiliseras så att utarbetandet av metoden säkerställs inför en implementering i ordinarie verksamhet.

Genomförande/ resultat

Det stora antalet hemlösa och missbrukare i Farsta har medfört ökade behov och krav på fungerande insatser. Det behövs ett effektivt, mer långsiktigt stöd som ökar möjligheten för hemlösa att i stället för att gå ut och in på institutioner, få ett mer stabilt boende, vilket ger en väsentligt högre livskvalitet. Samtidigt är det effektivt ur ekonomisk synvinkel.

FarstaStegets trappstegsboende inryms i Hotellhem. Samarbetet har utvecklats mycket positivt. Förvaltningen har medverkat i upprustning av Hotellhems café, delvis som en nödvändig del i mathållningen för våra boende. Cafét ger också platser för arbetsträning.

Boende på FarstaSteget inleds först med ett erbjudande om ett provboende som kallas FörstaSteget. Kravet på nykterhet kan här vara relativt lågt. Under denna boendeperiod ges ett sammansatt boendestöd och olika insatser som bedöms behövas, utifrån att det är i detta skede som en förändring av den hemlöses situation kan påbörjas. Insatser kan vara sysselsättning eller öppenvårdsbehandling enligt CRA-metoden, men framför allt ett dagligt stöd i alla frågor som kan uppkomma.

Huvuduppgiften för personalen är att ge ett kvalificerat boendestöd till de boende inom FarstaStegets två steg, FörstaSteget och AndraSteget.

Uppföljning av dem som gått vidare till försöksboende, som utgör steg 3, görs i samarbete med placerande socialsekreterare som har huvudansvar för detta boende. Vid återfall ges insatser från vuxenhetens öppenvård eller från FarstaStegets personal om det avser personer boende på steg 2 som flyttas ned till Första steget.

Erfarenheten från projektåret är att andra samverkande stödinsatser är nödvändiga för att skapa möjligheten att ta ett steg i boendetrappan. En viktig erfarenhet är också att övergången är ett avgörande skede där fortsättningen beror på hur väl denna lyckas. Det behövs förståelse för vad som behöver sättas in när risken för tillbakagång visar sig.

En viktig källa till trygghet är att få ordning på sin ekonomi. Utan att betala av sina hyresskulder är det svårt att komma tillbaka till eget boende. Inom FarstaSteget har nu i flera fall goda erfarenheter uppnåtts av ett bra rådgivningsstöd för att få igång en sådan avbetalning. I den nuvarande utvecklingsfasen ingår att starta en ”bo-kurs” där dessa frågor ingår. Att få lära sig laga mat, hälsa mm är också delar i denna planerade kursverksamhet.

För att lyckas med stegen i boendetrappan måste det finnas möjlighet att återkomma även om man tillfälligt faller tillbaka. FörstaSteget har därför ytterligare en viktig funktion – att fånga upp den som kommit till det andra steget, men tillfälligt misslyckats att motsvara kraven på den högre nivån. Vad som tidigare uppnåtts kan då efter en särskild stöttning återtas. Den som klarat provboende i några månader flyttas upp till steg två, AndraSteget.

Efter en tid som kan variera mellan några månader och upp till ett år, tiden bedöms individuellt, är nästa steg en försökslägenhet som kan övergå till ett boende med eget kontrakt. En viktig del i utslussningen till försökslägenhet är att tillräckligt boendestöd ges, framför allt under det första året. Personal från AndraSteget behåller stödkontakten under försöksboendetiden.

➤ **Livsval – Ett länsövergripande projekt**

Livsval vänder sig till personer boende i hela länet. Därför har det varit svårt för kommuner/förvaltningar att ta på sig ansvaret som projektägare.

Beviljade projektmedel: 30 miljoner kronor
Finansiär: Svenska ESF-rådet
Projektägare: Alma folkhögskola
Projektledare: Rebekka Dominique
Projektid: 2009-01-01-2011-12-30
Målgrupp: Målgruppen kännetecknas av en kombination av missbruk, psykisk ohälsa och hemlöshet. Därutöver anger några organisationer också stigmatisering och inlärld hjälplöshet.

Mål

Projektet ska skapa modeller och metoder som bidrar till att kvinnor och män som står långt från arbetsmarknaden och har någon form av arbetshinder kommer närmare arbetsmarknaden. Projektet avser att hitta samverkansmodeller som

kombinerar det bästa från offentlig sektor med det bästa från organisationer inom den sociala ekonomin. De övergripande individmålen är att deltagaren ska finna, få och behålla ett arbete/utbildning och därigenom få kontinuitet i vardagen, samt att ta ansvar över sina val och bli delaktig i samhället.

Farsta deltar i projektet med tio årsplatser för långtidsarbetslösa med försörjningsstöd.

Samarbetspartner

Ambitionen är att överskrida stuprörsproblematiken mellan myndigheter och kulturkrocken mellan offentlig förvaltning och brukarorganisationer, och genom praktiken påverka strategiskt beslutsfattande.

Alma folkhögskola, Vuxenskolans folkhögskoleförening, Lantbrukarnas Riksförbund, Förbundet Vi Unga, Centerpartiet, Centerpartiets ungdomsförbund, Folkpartiet Liberalerna, Afasiförbundet och Brottofferjourernas Riksförbund och brukarorganisationer, Försäkringskassan Söderort och Stockholms läns landsting, bl a genom Enskede-Årsta-Vantör psykiatriska jour- och öppenvårdsmottagning och Psykiatrin Södra.

Stockholms stad: Stadsdelsnämnderna Farsta, Enskede-Årsta-Vantör, Södermalm, Skarpnäck, Norrmalm, Skärholmen och Spånga-Tensta samt socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden.

Andra kommuner: Södertälje, Solna, Sundbyberg, Nynäshamn och Järfälla.

Kontaktperson, Farsta stadsdelsförvaltning

Eva-Lotta Jonsson, enhetschef försörjningsstödsenheten

Genomförande/resultat

Försäkringskassan och socialtjänsten i Farsta ansvarar för urvalet av deltagare samt sörjer för ersättningen under projekttiden. Folkbildningsorganisationer tillhandahåller individuellt anpassad utbildning.

Utgångspunkten är individen och att alla människor vill arbeta. Med rätt stöd går det att motivera och rusta även de som står längst bort från arbetsmarknaden till en punkt där egen försörjning blir verklighet. Samtliga deltagare genomgår en konsekvenspedagogisk utbildning och gör därefter valet om de vill ingå i ett socialt arbetskooperativ eller fortsätta inom ordinarie arbetsmarknadsprogram. Några kan dessutom arbetspröva på de sociala arbetskooperativen utan att ha del i affärsutvecklingen.

Livsval har aktiviteter i fyra olika fördjupningsområden

1. Inslussning via lotsar/aktiviteter på brukarorganisationer
2. Utveckling av individuella planer/enhetlig bedömning från myndigheterna,
3. Utvecklande av sociala arbetskooperativ samt stödjande konsortier
4. Utvecklande av samverkansrutiner/strategisk påverkan.

Resultat

Projektet håller för närvarande på att hitta en fungerande struktur. Ett arbete med rekrytering av nya deltagare pågår till delprojektet med landningsbanor och lotsar. Försörjningsstödsenheten i Farsta har tio årsplatser i projektet och för närvarande deltar fem personer. De resultat man sett är att dessa personer har gått från heltidssjukskrivning i flera år till en sysselsättning. Om detta leder till arbete är idag för tidigt att säga. Tre nya deltagare rekryterades i slutet av augusti.

➤ **Filur – Fördjupade insatser leder unga rätt.**

Projektägare:	Jobbtorg Stockholm, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden
Projektledare:	Helén Starkman
Förstudiemedel:	298 850 kronor
Finansiär:	Svenska ESF-rådet
Projektid:	2009-04-15 – 2009-10-15
Målgrupp:	Ungdomar 16-24 år med ekonomiskt bistånd eller introduktionsersättning och unga som befinner sig i övergången mellan studier och arbetslivet.

Mål

- Utarbeta en hållbar modell för ett gemensamt arbete med målgruppen
- Skapa en gemensam ingång till de olika insatser som finns för de ungdomar som behöver mycket stöd och hjälp i att komma ut på arbetsmarknaden, inte förmår att behålla ett arbete eller skrivs av för att de inte deltar i verksamheten.

Samverkanspartner

Enheten för försörjningsstöd i Farsta deltar tillsammans med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, utbildningsnämnden, Jobbtorg, stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista och Södermalm samt Stadsmissionen.

Genomförande av förstudie

- Gemensam workshops och fortbildning med samverkanspartners för att uppnå en djuplodande och gemensam syn på målgruppens problematik och behov.

- Arbeta fram en framgångsrik metod i arbetet med målgruppen, genom intervjuer av medarbetare, samverkanspartners och målgrupp.
- Genomföra en djupanalys av statistik gällande målgruppen inom Arbetsförmedlingen och Jobbtorg Stockholm.
- Genomföra en studie av utbildningsbakgrund för att skapa en träffsäker problembild och behovsanalys.
- Utifrån den gemensamma problembilden utveckla en projekttid som kan leda fram till ett genomförandeprojekt.

Under förprojekteringen hitta ett sätt att knyta projektet nära Jobbtorgs och eventuellt Arbetsförmedlingens ordinarie verksamhet så att projektets deltagare fortfarande kan ha tillgång till ordinarie insatser och inte berövas möjligheter. På det sättet förhindrar man att projektet endast blir en isolerad, tidsbegränsad företeelse och ökar förutsättningarna för att utveckla metoder som kan implementeras i ordinarie verksamhet efter projektets slut.

Avdelningen för äldre

➤ **Förstärkt stöd till anhöriga som hjälper och vårdar närstående**

Projektledare:	Birgitta Livgård Andersson, 100 %
Beviljade projektmedel:	2 600 000 kronor
Finansiär:	Länsstyrelsen i Stockholms län
Projekttid:	2006-11-30--2010-04-30
Målgrupp:	Anhöriga som hjälper och vårdar närstående som är 65 år eller äldre.

Mål

Att skapa varaktiga former för att stärka stödet till anhöriga som hjälper och vårdar närstående. Medlen ska i första hand användas för uppbyggnad av infrastruktur för anhörigstöd. Stadsdelsförvaltningen ska bygga upp ett varaktigt anhörigstöd som ska förebygga överansträngning och motverka ensamhet.

Från den 1 juli 2009 är socialnämnden enligt en ändring i socialtjänstlagen skyldig att erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk, funktionshindrad eller äldre.

Samarbetspartner

Frivilligorganisationer, anhöriga, personal inom äldreomsorgen, andra projekt inom äldreomsorgen, landstinget och andra stadsdelsnämnder.

Genomförande/ resultat

I samtal och möten mellan projektledaren och anhöriga, har vikten av ett individuellt stöd utifrån varje familjs unika behov framkommit. Anhöriga behöver information och kunskap om vilken hjälp som finns att få av frivilligorganisationer, kommun och landsting. För att anhöriga ska nyttja de resurser som finns måste insatserna vara flexibla och av god kvalitet.

Anhöriga lever många gånger under ständig press och oro, med olika kris-situationer i sin vardag och behöver ges möjlighet till samtal. De behöver även ett forum för att möta andra som är i samma situation där både vårdaren och den som vårdas kan delta. Anhöriga behöver även ges möjlighet till friskvårdsaktiviteter för att orka med fysiska påfrestningar.

En mötesplats för anhöriga, Anhörig- och äldrecenter, har öppnats på Edö vård- och omsorgsboende. Mötesplatsen är tänkt att vara en plats dit man kan komma för samtal, träffa andra i samma situation, få information, råd och stöd. För att nå ut till anhöriga har aktiviteter och öppettider bland annat annonserats i lokaltidningen, på stadens hemsida, och information spridits via hemtjänstenheter, vårdcentraler, bibliotek och direktutskick till anhöriga som är kända av äldreomsorgen. För att nå anhörigvårdare i ett tidigt skede informerar projektledaren på informationsträffar inom projektet ”Uppsökande verksamhet”. Anhörig- och äldrecenter har provat olika öppettider för att underlätta för anhöriga att delta men trots detta har det varit få besökare. Detta kan bero på att anhöriga inte tar sig tid, anser sig inte kunna komma ifrån eller att placeringen av centret inte är den bästa.

För att möta anhörigas olika behov har projektet bland annat startat följande:

- Tematräffar, föredrag och friskvårdsaktiviteter för alla äldre i stadsdelsområdet och deras anhöriga.
- Anhörigcirklar på dag- och kvällstid och en utbildning i anhörigstöd för personal från hemtjänst, dagvård och boende har gett stadsdelsområdet *tjugotvå* anhörigombud varav några kvalificerade avlösare. Anhörigcirklar och utbildning är en samverkan mellan stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck
- Projektledaren har enskilda samtal med anhöriga antingen på Anhörig- och äldrecenter eller hembesök. Informerar, ger råd och stöd via telefon.
- För att underlätta samverkan mellan anhöriga och personal har projektledaren startat samtalsgrupper under våren 2009.
- Projektet har i Nationellt kompetenscentrum Anhörigas regi haft ett lokalt lärande nätverk inom området ”Samverkan och partnerskap i stöd och hjälp för anhöriga”. Elva andra kommuner/orter deltar inom samma

område. Syftet är att lära av varandra, utbyta kunskaper och erfarenheter, utveckla utbildningsmaterial och ”praktiska riktlinjer” för anhörigfrågor och omsätta forsknings- och utvecklingsresultat i praktisk verksamhet. Ett beslut var att arbeta fram en checklista för avlösning i hemmet. Detta har gjorts tillsammans med de kvalificerade avlösarna i hemtjänst. Checklistan kommer att tas i bruk under hösten 2009.

- Projektledaren ingår i äldreförvaltningens arbetsgrupp som arbetar fram en anhörigpolicy till stöd för stadsdelsnämndernas arbete med anhöriga.

➤ **Läkemedelsgenomgångar 2009**

Projektledare:	Brita Midelf 75 %
Beviljade projektmedel:	1 090 000 mnkr
Finansiär:	Stimulansbidrag Socialstyrelsen
Projekttid:	2009-01-01—2009-12-31
Målgrupp:	Vårdtagare i ordinärt boende inom Farsta södra, västra och östra hemtjänstområde med kommunala omsorgsinsatser.

Mål

- Att med hjälp av stimulansbidraget under 2009 genomföra multiprofessionella läkemedelsgenomgångar där farmaceut ingår.
- Att forskrivare med sitt yrkesansvar förutsätts följa upp, dosreducera och ompröva läkemedelsordinationer.
- Att läkemedelsgenomgångarna i många fall kan reducera antalet läkemedel för den enskilde.
- Att viktiga mediciner skall få optimal effekt.
- Att genomgången kan medföra en förbättrad livskvalitet.
- Att kostnaden reduceras för den kommunala vården, för den enskilde och för landstingets hälso- och sjukvård.

Samarbetspartner

Landsting och apotekare

Genomförande/resultat:

I samarbete med distriktssköterskor, hemtjänstpersonal, läkare och apotekare genomföra en genomgång av vårdtagarnas läkemedel under 2009.

Hembesök görs till vårdtagarna för en s.k. symtomskattning, där vårdtagare/personal fyller i ett formulär med ett 30-tal frågor om olika symtom. Vikt och längd/BMI tas, samt blodtryck liggande och sittande/stående. Dessutom krävs ett blodprov på njurgenomströmningen, en aktuell läkemedelslista och diagnoser. Apotekaren genomför en analys med hjälp av dessa uppgifter och ger förslag till läkaren om eventuella läkemedelsjusteringar.

Läkemedelsseminarium hålls av farmaceuten, där man diskuterar vissa patientfall och en genomgång av Socialstyrelsens kvalitetsindikationer.

Utvärderingen av projektet kommer att jämföra läkemedelsförbrukningen före och efter eventuella åtgärder, samt om hälsotillståndet och livskvaliteten förbättrats med optimal läkemedelsbehandling.

Uppföljning av de läkemedelsgenomgångarna som genomfördes på Farsta vård- och omsorgsboende 2008 kommer att genomföras under hösten 2009.

En grundläggande utbildning i läkemedelshantering för 90 personer ur vård- och hemtjänstpersonalen på Edö servicehus och Farsta norra hemtjänstområde har genomförts under ledning av legitimerad apotekare.

Under hösten 2009 kommer ytterligare utbildning för cirka 50 personer ur vård- och hemtjänstpersonalen att anordnas.

➤ **Kompetenshöjning inom vård av personer med minneshandikapp beroende på demenssjukdom**

Projektledning:	Birgitta Livgård Andersson ansvarar för delprojekt som berör helgavlastning med biståndsbedömning.
Beviljade projektmedel:	2 400 000 mnkr uppdelat på två delprojekt.
Finansiär:	Socialstyrelsen
Projektid:	2007-01-01—2009-12-31
Målgrupp:	Anhöriga till personer med minneshandikapp (dementa)

Mål

Att förbättra situationen för anhöriga som har sin make/ maka, sambo eller förälder på dagverksamhet för personer med demenssjukdom.

Samarbetspartner

Anhöriga, biståndshandläggare, enhetschefer och personal på dagverksamheter, korttidsboende och hemtjänst.

Genomförande/resultat

Delprojekt 1: Vi vill ge anhöriga som vårdar en person med demenssjukdom i hemmet kortare avlastning över en helg. Vi vill även på längre sikt se om helgavlastning minskar kostnaden för permanentboende och övrig avlastning. En plats på Gläntan, Postiljonens vård - och omsorgsboende, är avsatt till projektet sedan maj 2008.

Under maj – december 2008 har 10 personer använt platsen under 70 dygn.

Januari – juni 2009 har 8 personer använt platsen under 73 dygn.

Projektet kommer att fortsätta i 10 månader under 2009.
Målgruppen 2008 var väldigt smal varför den 2009 gäller alla med demensdiagnos som är aktuella inom äldreomsorgen.

➤ **Socialt innehåll för äldre i Farsta**

Projektledare:	Cecilia Frostenson 75 % (Marie Ehrenbåge from 1/9)
Processledare:	Jan Runfors 100 %
Arbets terapeut:	Eva Rapp 50 %
Kostekonom:	Jessica Svensson 100 %
Beviljade projektmedel:	1 746 000 kr
Finansiär:	Stimulansbidrag Socialstyrelsen
Projektid:	2009-01-01 – 2009-12-31
Målgrupp:	Vårdtagare inom äldreomsorgen i Farsta

Mål

Främja de äldres hälsa och välbefinnande genom att höja livskvaliteten utifrån ett individuellt perspektiv.

Samarbetspartner

Personal inom äldreomsorgen i Farsta samt ideella organisationer med verksamhet i Farsta.

Genomförande/resultat: Projektet följer under 2009 upp förra årets erfarenheter vad gäller personalutbildning i ett rehabiliterande arbetssätt samt resultatet av enkäten "Vad vill du göra?" genom att arbeta med såväl ett externt som ett internt fokus. I enkätresultaten finns ett uppslagsrikt underlag att arbeta vidare med vad gäller aktiviteter inom olika intresseområden. Vårdtagarnas fyra högst prioriterade aktiviteter är

1. Att komma ut
2. Musikunderhållning
3. Utflykter
4. Samvaro med fika i träfflokal

Det externa arbetet omfattar

- Inventering och förstärkning av utbudet av mötesplatser och aktiviteter för äldre i Farsta
- Rekrytering av volontärer
- Framtagning av broschyr "Vill du ha sällskap?"
- Utveckling av samarbetet med ideella organisationer

Under våren har ett stort antal möten med föreningar i Farsta ägt rum i syfte att skapa samarbeten kring aktiviteter, mötesplatser och volontärrekrytering. I april

startade den nya mötesplatsen Café Alma i Centrumkyrkans lokaler varje torsdagseftermiddag. Här samarbetar sex organisationer (Centrumkyrkan, ABF, Bilda, SPF Sköndal, PRO Farsta Centrum, Röda Korset) med stadsdelsförvaltningen kring ett utbud av föredrag och underhållning som kan attrahera målgruppen 65+.

I maj organiserades en volontärrekryteringsvecka som sammanlagt 12 organisationer stod bakom. I samband med veckan blev broschyren "Vill du ha sällskap?" klar. Den beskriver och ger kontaktuppgifter till föreningar och mötesplatser i Farsta. Volontärrekryteringsveckan medförde kontakter till flera intresserade av volontärarbete. En uppföljning av veckan planeras till slutet av september. Parallellt har också en arbetsgrupp bildats med syftet att skapa en överenskommelse om spelregler och arbetssätt i samarbeten mellan föreningsliv och förvaltning.

Under våren genomfördes även planeringen av de öppna aktiviteter som ägt rum under sommaren för alla äldre i Farsta - åtta bussutflykter och åtta "Onsdagar i Ladan", underhållning på Farsta gård. Arrangemangen har bjudit på ett brett utbud och varit både välbesökta och uppskattade.

Projektets interna arbete innefattar att

- Stärka och utveckla nätverken för kost- och kulturombud
- Handleda personal kring kostfrågor
- Implementera en metod för personalen att fånga upp vårdtagarens behov och önskemål av socialt innehåll i vardagen

Förra årets arbete med personalutbildning resulterade i en metod som stämmer av vårdtagarnas behov och önskemål av socialt innehåll.

Handlingsplaner rörande mat och måltider har utarbetats på varje enhet/boende. På höstens program står ett egenkontrollprogram, en kostpärm och matlagningscirklar.

Nätverket för kulturombud har stärkts genom mer regelbundna träffar och en arbetsbeskrivning som ger dem en nyckelroll i arbetet med socialt innehåll i vardagen. Kulturombuden inom hemtjänst och boenden har under våren gjort ett flertal arrangemang för vårdtagarna med både mat och kulturinslag. Under hösten fortsätter de populära filmvisningarna på Edö, nu i samarbete med PRO Farsta strand som även kommer att starta regelbunden inomhusboule på Edö.

➤ **Uppsökande verksamhet**

Projektledare: Barbara Bernhardsson 100 %

Beviljade projektmedel: 750 000

Finansiär: Stimulansbidrag Socialstyrelsen

Projektid: 2008-01-01—2009-12-31

Målgrupp: 75 år och äldre

Mål

Att förbättra målgruppens kunskap kring äldreomsorgen samt andra verksamheter som har stor betydelse för äldre i Farsta. Att öka tryggheten bland våra äldre i Farsta genom att ge målgruppen information om vad som erbjuds inom vård, omsorg, anhörigstöd och frivillig verksamhet. Ett viktigt mål är också att sprida kunskap om verksamheter som är viktiga i sammanhanget till exempel trygghetsjouren och anhörigstöd.

Samarbetspartners

Frivilligorganisationernas arbete har en stor social betydelse för många äldre som ännu inte är aktuella för äldreomsorgen. I syfte att få till ett samarbete med viktiga externa aktörer har informationsträffarna anordnats (bör nämnas att under 2008 deltog sammanlagt 314 personer). Ett samarbete med vårdcentraler och frivillig organisationer har varit centralt för projektet och representanter för olika organisationer har deltagit och kommer att delta i inplanerade seminarier. Informationsträffarna har möjliggjort ett samarbete med följande aktörer: Röda Korset, frivillig väntjänst, samtliga vårdcentraler i Farsta, anhörigstöd, färdtjänst och projektet ”Socialt innehåll”.

Genomförande/resultat

Målet med den uppsökande verksamheten är att genom information och förebyggande insatser, bibehålla förmågan till ett aktivt och självständigt liv så länge som möjligt för äldre personer i Farsta. På så sätt kan man skapa större möjlighet för äldre att bo kvar i ordinärt boende. Målet uppnås genom att sprida information som rör aktiviteter/mötesplatser som finns i Farsta för våra äldre. Detta är viktig kunskap som kan bidra till en högre kvalitet i de äldres vardag och därmed underlätta ett kvarboende samt och minimera behovet av särskilt boende.

Mot bakgrund av en snabbt växande andel äldre är förebyggande insatser viktiga. Informationsspridning riktad mot äldre kvinnor och män kan medföra stora vinster för såväl individen som samhället. Äldre personer som bor i Farsta stadsdelsområde erbjuds därför information där den enskilde får välja på vilket sätt

informationen ska ske; ett hembesök alternativt att delta i ett seminarium. De kan, om de så önskar, få skriftlig information per post.

Ett hembesök innebär att projektledaren informerar om äldreomsorgens verksamhet samt om andra verksamheter som är relevanta för den enskilde. Informationssättet väljs av den enskilde utifrån det alternativ som passar honom/henne bäst. I Farsta bor idag cirka 4000 personer som är 75 år och äldre (varav cirka 2000 är 80 år och äldre) som inte har några insatser från äldreomsorgen. Projektet började arbetet med att vända sig till alla 80 år och äldre. Från och med augusti 2009 kan projektet börja fokusera på ”yngre äldre”, d v s 75 åringar och äldre (upp till 79 år). Med andra ord har vi under juni 2009 lyckats uppnå målet med att söka upp alla personer som är 80 år och äldre. Responserna och reaktionerna från målgruppen har varit mycket positiva.

➤ **Rehabilitering av äldre med missbruksproblem**

Projektledare: Thomas Kultti 25 %
Beviljade projektmedel: 375 000
Finansiär: Stimulansbidrag Socialstyrelsen
Projektid: 2008-01-01—2009-12-31
Målgrupp: Äldre med missbruksproblem

Mål

Att öka kunskapen hos personal inom hemtjänsten så att rätt stöd ges till äldre personer med missbruksproblem

Samarbetspartners

Hemtjänsten och individ- och familjeomsorgens vuxenenhet

Genomförande

Det finns ett stort antal äldre med missbruksproblem i Farsta. De flesta bor i egen bostad, inackorderingshem eller annan temporär bostad. Äldreomsorgens hemtjänst har inte tillräckliga kunskaper för att möta deras behov vilket försvårar möjligheten för äldreomsorgen att ge rätt stöd och hjälp. Genom att utbilda team som har specialkunskap om rehabilitering och bemötande av personer med missbruksproblem, vill vi möjliggöra för målgruppen att få rätt stöd inom äldreomsorgens hemtjänst.

Resultat år ett

Under projektets första år har två hemtjänstpersonal inom varje hemtjänstområde utbildats för att kunna ge råd, stöd och förståelse för äldre med missbruksproblem.

Insatserna innebär ofta att den äldre får stöd i att klara sin egen vardag genom att personalen arbetar med ett stödjande förhållningssätt. Sammanlagt har tio personer utbildats för att bli rehabiliteringsteam för personer med missbruksproblematik.

Andra Projektåret

Under 2009 fortsätter planeringen att skapa ett team med en samlad kompetens från hemtjänst, socialpsykiatri, vuxenenheten och psykiatrin.

Mål

- Utbilda ytterligare 8 personal i hemtjänsten i frågor om missbruk
- Utbildning kring äldres psykologi med inriktning på depressioner
- Bilda ett nätverk mellan de enheter inom stadsdelsförvaltningen som arbetar med klienter med missbruk och psykiatriska problem
- Prova ett teamarbete kring klienter med komplexa vårdbehov
- Handleda omvårdnadspersonal i psykosocialt arbete med inriktning på alkohol och nedstämdhet hos äldre boende på Edö servicehus

Genomförande/resultat

Under våren startade kurs två för åtta deltagare från stadsdelsförvaltningens hemtjänst som anordnas av vuxenenhetens öppenvård. Kursen ger grundläggande kunskaper om missbruk och beroende, metoder och professionellt förhållningssätt. Kursen avslutas i oktober 2009.

I april genomfördes ett seminarium för stadsdelsförvaltningens verksamheter inom socialpsykiatri, hemtjänst och missbruk på temat att samverka kring klienter med komplexa vårdbehov. Föreläsare var Marie-Louise Berg, chef för Södertäljes öppenvård för klienter med missbruk och psykiatriska problem.

I maj genomfördes ett seminarium med psykiatrisköterska Eva Esplanani från Stockholms läns lansting med temat äldre och psykiska problem.

Under våren har socialsekreterare Lena Magnusson träffat boende och personal på Edö servicehus sammantaget 8 dagar, för att inventera boende i "riskzon" och ge psykosocialt råd och stöd och handledning av boendes kontaktpersoner.

Avdelningen för planering, strategi och service

- *"Friska medarbetare i Farsta -- Rehabilitering i världsklass"*

Projektledare: Anette Hellstrand

Beviljade projektmedel: 750 000 kr

Finansiär: kommunstyrelsen genom centrala medelsreserven

Projekttid: 2009-01-01—2010-12-31

Målgrupper

Långtidssjukskrivna, 60 dagar eller längre

I denna målgrupp finns idag cirka 150 medarbetare, inkluderar även 39 personer med aktivitets- och sjukersättning

Medarbetare med sjukfrånvaro längre än 14 dagar

Medarbetare med sjukfrånvaro under kortare tid, tre sjuktillfällen de senaste sex månaderna

Mål

- Att höja kompetensen hos chefer när det gäller rehabiliteringsprocessen
- Att sänka sjukfrånvaron från 9,7 procent till 9,2 procent under 2008
- Att sänka sjukfrånvaron till 7,9 procent under 2009
- Att sänka sjukfrånvaron i Farsta till under 6,5 procent under 2010
- Att sänka korttidssjukfrånvaron med en procentenhet

Samarbetspartner

Chefer, personalavdelning, fackliga organisationer, företagshälsovården, Försäkringskassan och personalstrategiska avdelningen vid stadsledningskontoret.

Genomförande

För att uppfylla sitt ansvar vad gäller rehabilitering och arbetsanpassning har staden som arbetsgivare en fastlagd process med tydlig struktur, som samtliga inblandade aktörer (chefen, arbetstagaren, facket, personalavdelningen, företagshälsovården och Försäkringskassan) är väl förtrogna med. De nya försäkringsreglerna kräver förnyade och mer strukturerade arbetsformer mellan chefer, Försäkringskassa och företagshälsovård samt i vissa fall Arbetsförmedlingen. De nya reglerna kräver också ett snabbare agerande från alla inblandade parter.

Under projektets första period ligger fokus på långtidssjukskrivna som är aktuella inom äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning, med prioritet på de chefer som har flest sjukskrivna i sin verksamhet. Utifrån en utredning/bedömning ska en plan göras för varje långtidssjukskriven medarbetare. Arbetet ska ske i projektform med genomgångar och uppföljningar av de långtidssjukskrivna i samverkan med Försäkringskassan, företagshälsovården, chefer, och personalavdelningen. Utbildning för chefer genomförs under 1,5 dagar under projekttiden i syfte att utveckla chefers kunskap inom hälso- och arbetsmiljöområdet för att på sikt bättre kunna arbeta förebyggande och hälsofrämjande i organisationen

Resultat

Projektets aktivitetsplan har följts och vi har kartlagt, bedömt och lagt planer för samtliga sjukskrivna medarbetare inom äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning, avdelningen för vuxna och socialsekreterare inom avdelningen för barn och ungdom. Under juni månad påbörjades second opinion-genomgångar med förskolechefer och under hösten fortsätter arbetet med att kartlägga långtidssjukskrivna inom biståndsbedömning funktionsnedsättning och fritiden. Uppföljning med respektive chef i deras ärenden görs fortlöpande var tredje vecka. All information läggs in i en Masterplan som ger en bra överblick med möjlighet att följa upp planerade åtgärder. Metoden som används ger oss även möjlighet att vid behov driva på cheferna så att de fullföljer arbetet med rehabiliteringsprocessen i sina ärenden.

Gruppaktivitet

Kompassen är en gruppaktivitet för medarbetare med återkommande korttidsfrånvaro. Under våren har en grupp genomförts med sex deltagare. En uppföljning har gjorts tillsammans med berörd chef, kursledare och medarbetare. Samtliga deltagare har påbörjat livsstilsförändringar såsom slutat röka, börjat motionera och fått insikter om sig själv och sin situation vilket lett till positiva förändringar. Det är ännu för tidigt att utvärdera om deras korttidsfrånvaro har minskat eftersom aktiviteten avslutades i juni månad. Utifrån den utvärdering som ska göras under hösten beslutas om nya grupper ska starta under 2009.

Chefsträning

Äldreomsorgens chefer har utbildats inom hälso- och arbetsmiljöområdet för att på sikt bättre kunna arbeta förebyggande och hälsofrämjande i organisationen.

Statistik per den 5 juni 2009

- Frånvaro omräknad i heltidstjänster, second opinion-ärenden (ingångsvärde) 50,37
- Summa sänkning av frånvaron i second opinion-ärenden (omräknat i heltidstjänster) – 15, 31
- Procentuell sänkning av frånvaron i second opinion-ärenden totalt är 30 %
- Antal helt avslutade ärenden 20 stycken

I stadens sjukstatistik där man jämför förändring i antal sjukfall mellan maj 2008 och maj 2009 har Farstas långtidssjukskrivna > 181 dagar minskat från 130 ärenden till 70 ärenden.

Avslutade projekt 2009

➤ *Viktigt att Vittna*

Projektledare: Jenny Sjöstedt

Beviljade projektmedel: 900 000 kr

Finansiär: Myndigheten för skolutveckling (numera Skolverket)
Projekttid: 2007-11-01 – 2009-06-30
Målgrupp: Ungdomar 12-18 år, deras föräldrar och de som arbetar med barn och ungdomar i Farsta.

Mål

Att förbättra målgruppens kunskap kring det svenska rättssystemet med syfte att få fler ungdomar att ställa upp och vittna vid rättegång. Att skapa en gemensam syn bland skolpersonal, elever och deras föräldrar gällande ansvaret att anmäla och vittna vid brott.

Samarbetspartners

- Polismyndigheten
- Åklagarmyndigheten
- Utbildningsnämnden, bl a genom Hökarängsskolan, Gubbängsskolan, Kvickenstorpsskolan och Farsta gymnasium
- Fritidsgårdar och fältassistenter
- Individ- och familjeomsorgens barn- och ungdomsverksamhet
- Stödcentrum för unga brottsoffer och Brottsofferjouren
- Polisens volontärer och andra frivilliga (Grannstöd, grannsamverkan, nattvandrare m.fl.)

Genomförande/resultat

Teatergruppen Ung utan pung bjöd på sketcher som blandades med humor och allvar. Viktig information bakades in i pjäsen med hjälp av att åklagare, polis och socialarbetare från Stödcentrum avbröt vissa sketcher och berättade om lagar, stöd till vittnen och varför det är viktigt att vittna. I pjäsen skildrades etiska dilemman och situationer där ungdomar måste ta ställning till att berätta vad de ser eller inte. Uptaktskonferensen lockade 1200 besökare. Efter teaterföreställningen följde ett fördjupande arbete i klassrummen där eleverna fick arbeta med de frågeställningar som skildrats genom teatern.

Under våren 2009 togs ett handledningsmaterial fram för att användas vid temaarbete i skolan och på fritidsgårdar. Materialet innehåller värderingsövningar och frågeställningar för att påverka attityder och ge kunskaper om rättssystemet. Personal på fritidsgårdar och skolor har fått en informationspärm med orientering kring handläggning av ungdomsärenden, vilka olika aktörer som är inblandade under processen, vilka verksamheter som stöder vittnen och brottsutsatta samt kontaktuppgifter till dessa.

Rutiner kring skolans anmälningsförfarande till polis utarbetades under projekttiden. För att vittnen ska få information om stöd inför och under en

rättegång har det via projektet organiserats så att Stödcentrums broschyr skickas med i kallelsebreven från Södertörns tingsrätt.

Farstas kommunala skolor kommer att använda sig av Viktigt att vittnas utarbetade modell med en temadag under höstterminen med uppföljning under vårterminen för elever i årskurs åtta och årskurs två på gymnasiet. Föräldrar med barn i årskurs fem får ett informationsblad hemskickat varje vårtermin. Detta ska vara återkommande varje år.

Under 2009-2010 erbjuds stadsdelsnämnder i Stockholm att kostnadsfritt ta del av teaterpjäsen Chilla eller tjalla och Viktigt att vittnas modell för att arbeta med frågor om mod, civilkurage, lag och rätt. Förutom teaterpjäsen ingår också fritt material för förberedelse- och fördjupningsarbete i skolorna. Det enda som krävs är samarbete och engagemang! Från 2010 gäller erbjudandet hela landet.

Projektledare Jenny Sjöstedt är nu anställd av "Ung utan pung" och driver projektet vidare i övriga stadsdelsområden i Stockholm och nationellt. Kontakt- och samordningsfunktion för Viktigt att vittna i Farsta är Rita Zimmerhofer.

Vidare information finns att läsa på www.stockholm.se/farsta/viktigtattvittna

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner redovisningen av pågående och avslutade projekt inom förvaltningen.